

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پرديس بين المللي ارس
گروه نانو فناوري - نانو الکترونيک
پایاننامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته
مهندسي نانوفناوری-گرایиш نانو الکترونيک
عنوان

شبیه سازی و طراحی متمرکز کننده های سلول خورشیدی
استاد راهنمای
دکتر حامد باغبان

استاد مشاور
دکتر علی رستمی

پژوهشگر
سامان شعرباف کلاقیچی
تابستان 93

نام

نام خانوادگی دانشجو : شرباف کلاچیچی
: سامان

عنوان پایان نامه : شبیه سازی و طراحی مرکز کننده های
سلول خورشیدی

استادان راهنمای : دکتر حامد باغبان

استادان مشاور : دکتر علی رستمی

مقاطع تحصیلی : کارشناسی ارشد رشته : مهندسی نانوفناوری
گرایش : مهندسی نانو الکترونیک

دانشگاه : پردیس بین المللی ارس دانشگاه تبریز

دانشکده : مهندسی فناوری های نوین تاریخ فارغ

تعداد صفحه : 93 التحصیلی

کلید واژه ها : ضریب مرکز هندسی ، زاویه پذیرش ،
مرکز کننده مرکب سهموی ، مرکز کننده مرکب بیضوی ،
اپتیک غیر تصویری ، الگرانثریا ، اشعه لبه ، ضریب
شکست ، سایه ، تعقیب کننده خورشیدی ، طول مسیر نوری ،
مرکز کننده ایده آل .

چکیده :

عنصر اصلی مبدل‌های خورشیدی و یا مازولهای خورشیدی که
نورخورشید را به الکتریسیته تبدیل می کنند سلولهای
خورشیدی است که بدلیل شکنندگی وظرافتی که دارند، تحمل
شرایط محیطی را نداشته و نمی توانند مستقیماً مورد
استفاده قرار بگیرند و توان الکتریکی کمی را تولید

می‌کنند و برای بکارگیری آنها در شرایط مختلف آب و هوایی ، دسترسی به ولتاژ و توان مورد نیاز ، افزایش مقاومت مکانیکی ، کاهش تغییرات مشخصات الکتریکی سلول خورشیدی برای مدت طولانی ، سلولها را به صورت مجموعه ای درون قاب فلزی قرار می‌دهند و ماذول خورشیدی را می‌سازند.

باتوجه به اینکه اکثر قریب به اتفاق کشورها به این انرژی لایزال خداوندی دسترسی دارند توسعه در به کار گیری این انرژی ، کمک به استقلال انرژیک کشورها و قطع وابستگی به کشورهای صنعتی را به همراه دارد. در این پروژه به بررسی سیستمهای فتوولتائیک و شبیه سازی طراحی مرکز کننده های سلول خورشیدی می‌پردازیم.

سیستم های مرکز کننده سلول های خورشیدی سیستم هایی هستند که با استفاده از ادوات اپتیکی مثل لنزها و آینه های منحني مقدار زیادی از نور خورشید را به یک منطقه کوچک از سلول خورشیدی برای تولید الکتریسته منعکس می‌کنند، از آنجایی که سلول های خورشیدی کوچک مورد نیاز است در مقایسه با سلول های خورشیدی معمولی سیستم های مرکز کننده می‌توانند در هزینه های سلول خورشیدی صرفه جویی کنند.

سیستم های مرکز کننده نیازمند هزینه هایی شامل ادوات اپتیکی مثل آینه ها ، لنزها و تعقیب کننده های خورشیدی هستند. بنابراین امروزه بیشتر از سلول های خورشیدی معمولی استفاده می‌شود.

تحقیق درباره سیستم های مرکز کننده سلول های خورشیدی از سال 1970 در آزمایشگاه ملی ساندیادی کالیفرنیا شروع شده است و اولین سیستم مرکز کننده خورشید مدرن در آنجا ساخته شده است .

موانع اصلی رقابت انرژی فتوولتاویک با منابع اصلی انرژی
به صورت زیر است

1- بهره کمتر

**2- چگالی انرژی تولید شده کمتر نسبت به محیط اشغال شده
توسط فتوولتاویک**

**3- گران بودن مواد تشکیل دهنده و نیاز به تنظیم داشتن
فتوولتاویک که وابسته به شرایط آب و هوایی است.**
در صورتی که برای نکته آخر راه حل‌ها وابسته به
تکنولوژی‌های بیرونی فتوولتاویک و طرح‌هایی درباره مدیریت
شبکه و توزیع پانل‌های خورشیدی هدف در تحقیقات
فتوولتاویک است.

یک روش ، جستجو کردن راهی برای بهبود بازده و کاهش
هزینه‌ها ، متمرکز کننده‌های سلول خورشیدی است متمرکز کردن
نور اجازه بازده بیشتر در تبدیل نور به الکتریسیته در
سلول‌های خورشیدی را میدهد و همچنین اجازه جایگزینی‌های
ارزان قیمت متمرکز کننده نور به جای مواد فتوولتاویک را
میدهد .

در طراحی متمرکز کننده‌ها جنس آئینه‌ها باید طوری باشد
که بیشترین نور را منتقل کند معمولاً از آلومینیوم
استفاده می‌شود که بیشترین درخشندگی را داشته باشد و از
یک ماده با ظریب شکست بالاتر از یک به عنوان دی الکتریک
استفاده می‌شود تا میزان بازتابش کلی در داخل متمرکز
کننده افزایش یابد و نور بیشتری داخل متمرکز کننده حبس
شود و هندسه متمرکز کننده در طراحی بسیار مهم است با
توجه به مدل سازی انجام شده متمرکز کننده ، متمرکز کننده
های مرکب سهموی به حالت ایده آل نزدیک است و بیشترین
تمرکز را در روزنه خروجی دارد که محل قرار گرفتن سلول

فهرست مطالب

..... 13	- 1-1 مقدمه
..... 14	- 2-1 کمیت و کیفیت انرژی خورشیدی
..... 15	- 3-1 سیستمهای فتوولتایک
..... 16	- 4-1 سیستم های حرارتی خورشیدی
..... 16	1-4-1 سیستم های آبگرم خورشیدی
..... 16	2-4-1 سیستم های گرمایش و سرمایش ساختمان
..... 16	3-4-1 سیستم های تهیه آب شیرین و آب مقطرگیری
..... 16	4-4-1 سیستم های انتقال و پمپاژ
..... 16	5-4-1 سیستم های تولید فضای سبز (گلخانه ها)
..... 16	6-4-1 سیستم های خشک کن و خوراک پز خورشیدی
..... 16	7-4-1 سیستم های سردکننده خورشیدی
..... 16	8-4-1 برج های نیرو و نیروگاه های خورشیدی
..... 17	- 5-1 سیستم های گرما خورشیدی
..... 18	- 6-1 سیستم های تولید قدرت و نیروگاه های خورشیدی
..... 19	- 7-1 سیستم های متمرکز کننده

.....	8-1- موافع اصلی رقابت انرژی فتوولتالیک با منابع اصلی
..... 20	انرژی
..... 19	1-8-1 بهره کمتر
..... 19	2-8-1 چگالی انرژی تولید شده کمتر
..... 19	3-8-1 گران بودن مواد تشکیل دهنده
..... 21	- 9-1 چالشها
..... 22	- 10-1 اپتیک غیر تصویری
..... 22	- 11-1 موارد استفاده از اپتیک غیر تصویری
..... 21	1-11-1 هزینه تولید کمتر
..... 21	2-11-1 اجزای ترکیبی کمتر
..... 21	3-11-1 قابلیت حرکت سیستم نسبت به جهت باد در صورت نیاز
..... 21	4-11-1 تجمع بالای نور خورشید
..... 21	5-11-1 موارد استفاده وسیع
..... 21	6-11-1 بهتر کردن بهره در سلول های خورشیدی
..... 21	7-11-1 طراحی قابل انعطاف.
..... 21	8-11-1 سلول های خورشیدی کوچکتر
..... 22	- 12-1 سیستم ها
..... 30 ..	- 13-1 آینده و بازار
..... 35	- 14-1 اصول مورد استفاده در طراحی
..... 35	1-14-1 اصل فرما
..... 35	2-14-1 اصل پرتوی لبه ایی
..... 37	3-14-1 روش خطی
..... 41	4-14-1 روش رشته ایی
..... 42	5-14-1 طول مسیر نوری
..... 43	- 15-1 متمرکز کننده های مرکب سهموی

..... 45	- ساختار متمرکز کننده های فتوولتایک	16-1
..... 52	فصل دوم	
..... 52	- روش های طراحی	1-2
..... 57.	- ضریب تمرکز هندسی	2-2
..... 65 ..	- تعریف پرتو اسکی	3-2
..... 65.	- انواع متمرکز کننده	4-2
..... 66.....	1- متمرکز کننده مخروطی	1-4-2
..... 67.....	2- متمرکز کننده تغار	2-4-2
..... 67.	3- متمرکز کننده های سهمی وار ترکیبی دو بعدی	3-4-2
..... 70.....	4- متمرکز کننده های قوه ای شکل	4-4-2
..... 71.	5- ترکیب سه بعدی متمرکز کننده های سهمی وار	5-4-2
..... 72.....	6- متمرکز کننده های نامتقارن	6-4-2
.... 72	5- طرح های دیگری از متمرکز کننده های فتوولتایک	5-2
..... 74.....	1- متمرکز کننده های دو رنگ	1-5-2
..... 74.....	2- متمرکز کننده های درخشنان	2-5-2
..... 76.....	فصل سوم	
..... 75	- مدل سازی	1-3
..... 75	- مدل سازی متمرکز کننده مرکب سهموی	2-3
..... 79.	- مدل سازی متمرکز کننده خطی	3-3
..... 83	- مقایسه متمرکز کننده مرکب سهموی و متمرکز کننده خطی	4-3
..... 83	یا تغار	

فهرست اشکال

شکل ۱-۳-۱- سیستم تعقیب نور متمرکز کننده . . . . .
 شکل ۱-۲- آرایه فشرده شده 30×30 سانتیمتری از سلولهای خورشیدی سیلیکونی . . . . .
 شکل ۱-۳-۲- سیستمهای متمرکز کننده در کارخانه آمونیکس نوادا . . . . .

شکل 1-4 اصل پرتو لبه	36 . . . . .
شکل 1-5 متمرکز کننده مرکب بیضوی	38. . . . .
شکل 1-6 متمرکز کننده مرکب سهموی	39. . . . .
شکل 1-7 پرتوهایی که زاویه پذیرش را نشان می‌دهند	40 . . . . .
شکل 1-8 روش رشته ایی	42 . . . . .
شکل 1-9 باز تابش کلی در متمرکز کننده‌های دی الکتریک	43 . . . . .
شکل 1-10 مقایسه بین متمرکز کننده مرکب سهموی و متمرکز کننده سهموی	44 . . . . .
شکل 1-11 شماتیک از یک متمرکز کننده	48 . . . . .
شکل 1-12 راندمان اپتیکی در مقابل زاویه برخورد برای متمرکز کننده‌های خورشیدی	50 . . . . .
شکل 2-1 تصویری از روش لبه اشعه که درموردیک متمرکز کننده سهموی گون	53 . . . . .
شکل 2-2 طراحی کلاسیک برای متمرکزکننده‌های فوتولتاییک می‌باشد	54 . . . . .
شکل 2-3 نمونه‌هایی از هندسه‌ی متمرکز کننده دوم	56 . . . . .

- شکل 2-4 لنزهای بشقابی دانه‌ای برای متمرکز کننده‌های خورشیدی . . . . .
 57 . . .
- شکل 2-5 متمرکز کننده دو بعدی که به عنوان یک جعبه سیاه مدل شده است . . . . .
 58 . . .
- شکل 2-6 متمرکز کننده ای را نشان می‌دهد که با شیشه پر شده است . . . . .
 63 . . .
- شکل 2-7 سه صفحه مریدین از یک متمرکز کننده سه بعدی . . . . .
 65 . . . . .
- شکل 2-8 متمرکز کننده مخروطی . . . . .
 66 . . . . .
- شکل 2-9 ساختار یک متمرکز کننده با زاویه پذیرش 20 درجه . . . . .
 68 . . . . .
- شکل 2-10 متمرکزکننده قوه ای شکل . . . . .
 70 . . . . .
- شکل 2-11 متمرکز کننده سهمی وار مرکب نامتقارن . . . . .
 72 . . . . .
- شکل 2-12 طرح اصلی از متمرکز کننده ساده درخشناد . . . . .
 75 . . . . .
- شکل 2-1 تصویری از مدل سازی یک متمرکز کننده مرکب سهمی . . . . .
 77 . . . . .
- شکل 2-2 متمرکز کننده مرکب سهمی که به جای شیشه با هوای پر شده است . . . . .
 78 . . . . .

..... شکل 3-3 نمودار میدان بر حسب arc length	79 .....
..... شکل 3-4 نمودار میدان بر حسب فاصله گیرنده از روزنہ ورودی در متمرکز کننده مرکب سهموی	79 .....
..... شکل 3-5 تصویری از مدل سازی یک متمرکز کننده خطی	81 .....
..... شکل 3-6 متمرکز کننده خطی که به جای شیشه با هوا پر شده است	82 .....
..... شکل 3-7 نمودار میدان بر حسب arc length برای متمرکز کننده خطی یا تغار	83 .....
..... شکل 3-8 نمودار میدان بر حسب فاصله روزنہ ورودی و خروجی	83 .....
..... شکل 3-9 نمودار میدان بر حسب طول موج در متمرکز کننده مرکب سهموی	85
..... شکل 3-10 نمودار میدان بر حسب طول موج در متمرکز کننده خطی	85 .....
..... شکل 3-11 مقایسه متمرکز کننده سهموی و متمرکز کننده خطی بر حسب نمودار میدان و طول موج	86 .....
..... شکل 3-12 طیف نور خورشید	86 .....

۱-۱- مقدمه

با آنکه حدود 600 میلیون سال از عمر خورشید می‌گذرد، هنوز سه میلیارد سال دیگر می‌توان از انرژی لایزال آن استفاده نمود. استفاده از انرژی نورانی و حرارتی خورشید جهت تولید الکتریسیته بسیار مورد توجه قرار گرفته است. این پدیده اولین بار در سال 1839 میلادی کشف گردید و مهمترین گام در اوخر دهه 1940 با تولید سیلیکون خالص برداشته شد. اولین مبدل نور به الکتریسیته از جنس نیمه هادی سیلیکون در سال 1954 در آزمایشگاه بل ساخته شد و در سال 1975 مراحل کاوش هزینه‌های مبدلها و استفاده از ساخت صنعتی با حجم زیاد انجام شد.

عنصر اصلی مبدل‌های خورشیدی و یا ماثوله‌ای خورشیدی که نور خورشید را به الکتریسیته تبدیل می‌کنند سلولهای خورشیدی است که بدلیل شکنندگی و ظرافتی که دارند، تحمل شرایط محیطی را نداشته و نمی‌توانند مستقیماً مورد استفاده قرار

بگیرند و توان الکتریکی کمی را تولید می کنند و برای بکارگیری آنها در شرایط مختلف آب و هوایی دسترسی به ولتاژ و توان مورد نیاز ، افزایش مقاومت مکانیکی ، کاهش تغییرات مشخصات الکتریکی سلول خورشیدی برای مدت طولانی ، سلولها را به صورت مجموعه ای درون قاب فلزی قرار می دهند و ماثول خورشیدی را می سازند.

. در این رابطه آمار های جهانی نشاندهنده این نکته است که در مقابل رشد ده برابر سایر انرژی های تجدید پذیر انرژی نوری ولتی تا سال 2020 میلادی رشدی 100 برابر خواهد داشت . علاوه بر آن بدليل رشد جمعیت که طبق آمار مرکز تحقیقات اروپا در سال 2050 میلادی جمعیت جهان بالغ بر 10 بیلیون نفر خواهد رسید که می بایست جهت تامین انرژی ؛ سالانه بیش از 20 TW انرژی تولید گردد و به عبارتی هر دو روز یک راکتور جهت تولید انرژی ساخته شود

2-2- کمیت و کیفیت انرژی خورشیدی

مهم ترین تغییرات درشت تابش خورشید و دمای هوای محیط ناشی از حرکت طبیعی زمین به دور خورشید و مورب بودن محور چرخش کره زمین است که حول این محور دارای حرکت وضعی است. تغییرات فصول و همچنین تغییرات تابش خورشید بر روی سطح زمین و تغییرات در ساعات روشنایی و تاریکی همه ناشی از تغییرات روزانه زاویه میل هستند.

انرژی خورشیدی در مسیر خود به زمین به علت جذب های متعدد کاهش می یابد و علل کاهش را می توان به شرح زیر بیان داشت :

اولین مرحله کاوش در اثر وجود اوزن درخارج جو زمین است که سبب جذب امواج تشعشعی ماء و راء بمنفس تا طول موج $29 \mu\text{m}$ می باشد.

برای جذب امواج تشعشعی با طول موج های بلندتر، مواد جاذب دیگری مانند بخارآب و دی اکسیدکربن وجود دارد. بالاخره مجموع امواج تشعشعی جذب شده در هر مکان را می توان به وسیله ضخامت اتمسفر هوا درمسیر اشعه و نیز ترکیبات اتمسفر محاسبه کرد.

۱-۳-۱ سیستمهای فتوولتاییک^۱

به پدیده ای که در اثر تابش نور بدون استفاده از مکانیزم های محرک، الکتریسیته تولید کند پدیده فتوولتائیک و به هر سیستمی که از این پدیده ها استفاده کند سیستم فتوولتاییک گویند. سیستم های فتوولتائیک یکی از پر مصرفترین کاربرد انرژی های نور می باشند و تاکنون سیستم های گوناگونی با ظرفیت های مختلف ($5/0$ وات تا چند مگاوات) در سراسر جهان نصب و راه اندازی شده است و با توجه به قابلیت اطمینان و عملکرد این سیستم ها هر روزه بر تعداد متقارضیان آنها افزوده می شود. از سری و موازی کردن سلولهای آفتابی می توان به جریان و ولتاژ قابل قبولی دست یافت. در نتیجه به یک مجموعه از سلولهای سری و موازی شده پنل^۲ فتوولتائیک می گویند. امروزه اینگونه سلولها عموماً از ماده سیلیسیم تهیه می شود و سیلیسیم مورد نیاز از شن و ماسه تهیه می شود

¹-photovoltaic

²-panel

که در مناطق کویری کشور، به فراوانی یافت می‌گردد. بنابراین از نظر تأمین ماده اولیه این سلولها هیچگونه کمبودی در ایران وجود ندارد.

4-1- سیستم‌های حرارتی خورشیدی (روش گرمایش خورشیدی)

روش‌های گرمایش خورشیدی، با استفاده از انواع کلکتورها و روش‌های غیرفعال، برای جذب و جمع آوری انرژی حرارتی خورشیدی، طراحی شده و برای منظورهایی از قبیل گرم کردن آب، هوای تولید بخار و سردکردن ... به کاربرده می‌شده اند. سیستم‌های گرمایش خورشیدی را می‌توان به ترتیب زیر طبقه بندی کرد:

1-4-1 سیستم‌های آبگرم خورشیدی

2-4-1 سیستم‌های گرمایش و سرمایش ساختمان

3-4-1 سیستم‌های تهیه آب شیرین و آب مقطرجیری

4-4-1 سیستم‌های انتقال و پمپاز

5-4-1 سیستم‌های تولید فضای سبز (گلخانه‌ها)

6-4-1 سیستم‌های خشک کن و خوراک پز خورشیدی

7-4-1 سیستم‌های سردکننده خورشیدی

8-4-1 برج‌های نیرو و نیروگاه‌های خورشیدی که وسیله جمع آوری حرارت خورشیدی، کلکتورها (گرم آورها) هستند.

5-1 سیستم های گرمای خورشیدی³

تهیه آبگرم خورشیدی مصرفی ساختمان‌ها، از اقتصادی‌ترین روش‌های استفاده از انرژی خورشیدی است. بدون شک گرم کننده‌ای ترموسیفونی بیشترین استفاده را در تهیه و طرح آب گرم کننده‌ای خورشیدی عهده دار هستند. ساده‌ترین سیستم آبگرم کننده‌ای خورشیدی از یک گردآور تخت و یک مخزن ذخیره تشکیل شده که آب یا سیال عامل، به سبب اختلاف درجه حرارت به طور طبیعی و با استفاده از عمل ترموسیفون در آن گردش می‌کند. شرایط لازم در نصب این آبگرم کن آن است که قسمت فوقانی گردآور پایین‌تر از قسمت تحتانی مخزن ذخیره قرار گیرد و حداقل درجه انحراف گردآور نسبت به سطح افق تحقق جریان ترموسیفون، در حدود 20 درجه رو به جنوب ضروري است. به منظور جلوگیری از تلفات حرارتی گردآور لوله‌های هادی کاملاً عایق بندی می‌شوند. یک لوله عایق شده قسمت پایین مخزن را به هدر پایین گردآور متصل کرده و لوله دیگر نیز هدر بالایی را به قسمت فوقانی مخزن وصل می‌کند. آب سرد تغذیه کننده از قسمت پایین به مخزن ذخیره هدایت شده و آب گرم مصرفی نیز از بالاترین نقطه مخزن به طرف شیرهای مصرف لوله کشی می‌شود. به علت بسته بودن سیستم و جلوگیری از خطر انبساط حرارتی سیال، وجود یک مخزن انبساط و یا لوله انبساطی که به یک شیر اطمینان مجهز باشد در سیستم‌های آبگرم کن خورشیدی ضروری است.

---

³-Thermal solar energy

6-1- سیستم های تولید قدرت و نیروگاه های خورشیدی

دستگاه هایی که با استفاده از انرژی خورشیدی قادر به تولید انرژی مکانیکی باشند به نام موتور خورشیدی و یا پمپ خورشیدی نامیده می‌شوند. ساده‌ترین و مهم‌ترین عملکرد یک موتور حرارتی خورشیدی، پمپ کردن آب بدون استفاده از سایر منابع انرژی شناخته شده است. از موتورهای خورشیدی علاوه بر پمپاژ آب در روستاهای، در رشته مخابرات، رادیو تلویزیون و جهت ایجاد نیروی الکتریکی نیز می‌توان استفاده کرد. در این موتورها، همانند سایر موتورهای حرارتی دیگر، سیال عامل در اثر جذب حرارت از خورشید منبسط و تبخیر شده و در اثر دفع حرارت منقبض و یا متراکم می‌شود. از انبساط سیال استفاده شده و یک توربین و یا پمپ پیستونی یا سانتریفوژی به حرکت در می‌آید.

در صورتی که از انرژی مکانیکی ایجاد شده به صورت مستقیم استفاده نشده معمولاً آن را با استفاده از یک دینام یا ژنراتور، به انرژی الکتریکی تبدیل می‌کند. واضح است در این حالت، برای ذخیره انرژی الکتریکی به باتری ذخیره نیز نیاز خواهد بود که هزینه آن را باید به هزینه سیستم تولید الکتریسیته که شامل یک سری گردآور متمرکز کننده و یک موتور خورشیدی می‌باشد، اضافه کنیم.

جهت تولید درجات حرارت خیلی بالا در موتورهای خورشیدی، احتیاج به سیستم متمرکز کننده و تعقیب کننده خورشیدی خواهیم داشت که بازدهی این سیستم‌ها خیلی بالاست ولی در مقابل، پیچیدگی مکانیزم سیستم و مشکل استفاده از آن با هزینه بالای آنها، از مشکلات این سیستم‌ها محسوب می‌شوند.

در مقایسه گردآورهای استوانه ای متمرکز کننده که نیروی لازم جهت راه اندازی موتورهای خورشیدی را دارا هستند، با بازدھی بسیار خوبی می توانند در موتورها و پمپ های خورشیدی، کاربرد مناسب داشته باشند.

موتورهای خورشیدی را به لحاظ سیال عامل، می توان به دو نوع: موتورهای خورشیدی و موتورهای هوای گرم تقسیم بندی کرد که هر یک دارای مزایا و معایبی هستند.

-7-1 سیستم های متمرکز کننده

سیستم های متمرکز کننده سلول های خورشیدی⁴ سیستم هایی هستند که با استفاده از ادوات اپتیکی مثل لنزها و آینه های منحنی مقدار زیادی از نور خورشید را به یک منطقه کوچک از سلول خورشیدی برای تولید الکتریسته منعکس می کنند، از آنجایی که سلول های خورشیدی کوچک مورد نیاز است در مقایسه با سلول های خورشیدی معمولی سیستم های متمرکز کننده می توانند در هزینه های سلول خورشیدی صرفه جویی کنند.

سیستم های متمرکز کننده نیازمند هزینه هایی شامل ادوات اپتیکی مثل آینه ها، لنزها و تعقیب کننده های خورشیدی هستند. بنابراین امروزه بیشتر از سلول های خورشیدی معمولی استفاده می شود.

تحقیق درباره سیستم های متمرکز کننده سلول های خورشیدی از سال 1970 در آزمایشگاه ملی ساندیادی کالیفرنیا شروع شده است و اولین سیستم متمرکز کننده خورشید مدرن در آنجا ساخته شده است اولین سیستم خطی⁵ برای تمرکز نقطه ایی از

⁴-cpv

⁵-trough

لنز فرنسل⁶ و از سلول خورشیدی سلیکونی و یک سیستم تعقیب دو محوره و سیستم خنک کنندگی با آب بود و سیستم رامان ار اس⁷ در سال‌های بعد از 1970 گسترش یافت که از سلول هیبرید سلیکون و لنز شیشه‌ای فرسنل استفاده می‌شد.

1-8-1- موافع اصلی رقابت انرژی فتوولتالیک با منابع اصلی انرژی به صورت زیر است:

1-8-1 بهره کمتر

1-8-2 چگالی انرژی تولید شده کمتر نسبت به محیط اشغال شده توسط فتوولتاتیک.

1-8-3 گران بودن مواد تشکیل دهنده و نیاز به تنظیم داشتن فتوولتاتیک

که مورد آخر وابسطه به شرایط آب و هوایی است در صورتی که برای نکته آخر راه حل‌ها وابسطه به تکنولوژی‌های بیرونی فتوولتاتیک و طرح‌هایی درباره مدیریت شبکه و توزیع پانل‌های خورشیدی هدف در تحقیقات فتوولتاتیک است.

یک روش، جستجو کردن راهی برای بهبود بازده و کاهش هزینه‌ها، متمرکز کننده‌های سلول خورشیدی است. متمرکز کردن نور اجازه بازده بیشتر در تبدیل نور به الکتریسیته در سلول‌های خورشیدی را میدهد و همچنین اجازه جایگزینی‌های ارزان قیمت متمرکز کننده نور به جای مواد فتوولتاتیک را می‌دهد.

متاسفانه در کنار نقاط مثبت بعضی از محدودیتها برای سیستم‌های متمرکز کننده وجود دارد.

آشکارترین آنها ضرورت اینکه سلول خورشید باید بر روی یک تعقیب کننده خورشیدی قرار گیرد و فقط ظرفیت تبدیل نور

⁶-acrylic fresnel

⁷- Raman Areces